

Taito- ja taideaineet

Oppimisen tavoitteet

Sisällysluettelo

MUSIIKKI	1
1. luokka	1
MUSIIKKI	1
2. luokka	4
MUSIIKKI	4
3. luokka	8
MUSIIKKI	8
4. luokka	12
MUSIIKKI	12
5. luokka	16
MUSIIKKI	16
6. luokka	21
MUSIIKKI	21
7. luokka	26
MUSIIKKI	26
8. luokka	29
MUSIIKKI	29
KUVATAIDE	32
1. luokka	32
KUVATAIDE	32
2. luokka	34
KUVATAIDE	34
3. luokka	37
KUVATAIDE	37
4. luokka	39
KUVATAIDE	39
5. luokka	42
KUVATAIDE	42
6. luokka	46
KUVATAIDE	46
7. luokka	50
KUVATAIDE	50
KÄSITYÖ-TEKNINEN TYÖ	53
1. luokka	53
KÄSITYÖ	53

2. luokka	57	
KÄSITYÖ		57
3. luokka	61	
KÄSITYÖ		61
4. luokka	67	
KÄSITYÖ		67
5. luokka	73	
KÄSITYÖ		73
6. luokka	79	
KÄSITYÖ		79
7. luokka	85	
KÄSITYÖ		85
LIIKUNTA		93
1. luokka	93	
LIIKUNTA		93
2. luokka	98	
LIIKUNTA		98
3. luokka	102	
LIIKUNTA		102
4. luokka	107	
LIIKUNTA		107
5. luokka	111	
LIIKUNTA		111
6. luokka	115	
LIIKUNTA		115
7. luokka	119	
LIIKUNTA		119
8. luokka	124	
LIIKUNTA		124
9. luokka	129	
LIIKUNTA		129
KOTITALOUS		134
7. luokka	134	
KOTITALOUS		134

MUSIIKKI

1. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
1. luokka				
Osallisuus				
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1 S3 S4	Harjoitellaan huomioimaan muut musisoivan ryhmän jäsenet. Keskustellaan musiikin herättämistä tunteista.	Oppilas harjaantuu ottamaan muut musisoivan ryhmän jäsenet huomioon. Oppilas kykenee kertomaan musiikin herättämistä tunteista.	L2 L7
Musisointi ja luova tuottaminen				
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1 S2 S4	Tutustaan omaan ääneen ja sen tuomiin mahdollisuuksiin. Harjoitellaan luontevaa äänenkäyttöä puhuen, loruillen, riimitellen sekä erilaisten leikkien avulla.	Oppilas harjaantuu käyttämään omaa ääntään ja tunnistamaan sen mahdollisuuksia. Oppilas kykenee käyttämään ääntään puhuen, loruillen, riimitellen sekä erilaisten leikkien avulla.	L1 L2 L4

		<p>Harjoitellaan musiikin sykkeen löytämistä ja ylläpitämistä eri tavoin.</p> <p>Harjoitellaan kuuntelemaan ja soittamaan rytmejä.</p> <p>Harjoitellaan huomioimaan muut laulu- ja soittotehtävissä.</p> <p>Tehdään soitinkokeiluja rytmi-, melodia- ja kehosoitinilla.</p> <p>Nimetään käytössä olevia soittimia.</p> <p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p>	<p>Oppilas harjaantuu löytämään musiikin sykkeen ja ylläpitämään sitä eri tavoin.</p> <p>Oppilas oppii kuuntelemaan rytmejä ja harjaantuu niiden soittamisessa.</p> <p>Oppilas osaa ottaa muut huomioon laulu- ja soittotehtävissä.</p> <p>Oppilas tekee soitinkokeiluja rytmi-, melodia- ja kehosoitinilla.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia.</p> <p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p>	
T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1 S2 S3 S4	Kuunnellaan musiikkia eläytyen sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.	Oppilas oppii kuuntelemaan musiikkia ja harjaantuu eläytymään sen tunnelmaa liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden	L1 L4
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito				

T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen	S4	Leikitään esim. laululeikkejä ja piiritansseja.	Oppilas osallistuu yhteisiin musiikillisiin leikkeihin laulaen ja leikkien.	L2 L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1	Opetellaan käytettävien soittimien soittotekniikkaa. Opetellaan huolehtimaan musisointivälineistä.	Oppilas oppii käytettävien soittimien soittotekniikkaa. Oppilas oppii huolehtimaan musisointivälineistä.	L7
Oppimaan oppiminen musiikissa				
T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1 S2 S3 S4	Kehitetään musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla. Harjoitellaan musiikillisia kokonaisuuksia (<i>esim. koulun tapahtumiin ja juhliin</i>).	Oppilas kehittää musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla. Oppilas osallistuu musiikillisten kokonaisuuksien harjoitteluun.	L1

2. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
2. luokka				
Osallisuus				
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1 S3 S4	Harjoitellaan huomioimaan muut musisoivan ryhmän jäsenet. Keskustellaan musiikin herättämistä tunteista.	Oppilas harjaantuu ottamaan muut musisoivan ryhmän jäsenet huomioon. Oppilas kykenee kertomaan musiikin herättämistä tunteista.	L2 L7
Musisointi ja luova tuottaminen				
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1 S2 S4	Tutustaan omaan ääneen ja sen tuomiin mahdollisuuksiin. Harjoitellaan luontevaa äänenkäyttöä puhuen, loruillen, riimitellen sekä erilaisten leikkien avulla.	Oppilas harjaantuu käyttämään omaa ääntään ja tunnistamaan sen mahdollisuuksia. Oppilas kykenee käyttämään ääntään puhuen, loruillen, riimitellen sekä erilaisten leikkien avulla.	L1 L2 L4

		<p>Harjoitellaan musiikin sykkeen löytämistä ja ylläpitämistä eri tavoin.</p> <p>Harjoitellaan kuuntelemaan ja soittamaan rytmejä.</p> <p>Harjoitellaan huomioimaan muut laulu- ja soittotehtävissä.</p> <p>Tehdään soitinkokeiluja rytmi-, melodia- ja kehosoittimilla.</p> <p>Nimetään käytössä olevia soittimia.</p> <p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p>	<p>Oppilas harjaantuu löytämään musiikin sykkeen ja ylläpitämään sitä eri tavoin.</p> <p>Oppilas oppii kuuntelemaan rytmejä ja harjaantuu niiden soittamisessa.</p> <p>Oppilas osaa ottaa muut huomioon laulu- ja soittotehtävissä.</p> <p>Oppilas tekee soitinkokeiluja rytmi-, melodia- ja kehosoittimilla.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia.</p> <p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p>	
T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmotamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1-S4	Kuunnellaan musiikkia eläytyen sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.	Oppilas oppii kuuntelemaan musiikkia ja harjaantuu eläytymään sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.	L1 L4
T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjata	S1-S4	Tehdään lyhyitä rytmisiä ja melodisia äänikokeiluja.	Oppilas osallistuu erilaisiin rytmisiin ja melodisiin äänikokeiluihin.	L5 L6

heitä toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja		Tehdään pienimuotoisia äänimaisemia ja liikeimprovisaatioita (<i>esim. satuihin, loruihin, tarinoihin</i>).	Oppilas osallistuu pienimuotoisten äänimaisemien ja liikeimprovisointien tekemiseen.	
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito				
T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönsä leikkien, laulaen ja liikkuen	S4	Leikitään esim. laululeikkejä ja piiritansseja.	Oppilas osallistuu yhteisiin musiikillisiin leikkeihin laulaen ja leikkien.	L2 L4
T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 S2	Tutustutaan musisoinnissa tarpeellisiin musiikin merkitsemistapoihin (<i>esim. taa, titi</i>). Tutustutaan laulujen muotoon (<i>esim. säkeistö, kertosaäkeistö</i>).	Oppilas tunnistaa musisoinnissa tarpeellisia musiikin merkitsemistapoja. Oppilas tunnistaa kappaleiden rakenteita kuten säkeistö ja kertosaäkeistö.	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1	Opetellaan käytettävien soittimien soittotekniikkaa. Opetellaan huolehtimaan musisointivälineistä.	Oppilas oppii käytettävien soittimien soittotekniikkaa. Oppilas oppii huolehtimaan musisointivälineistä.	L7

Oppimaan oppiminen musiikissa				
T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1- S4	Kehitetään musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla. Harjoitellaan musiikillisia kokonaisuuksia (<i>esim. koulun tapahtumiin ja juhliin</i>).	Oppilas kehittää musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla. Oppilas osallistuu musiikillisten kokonaisuuksien harjoitteluun.	L1

3. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
3. luokka				
Osallisuus				
T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössä	S1 S3 S4	Vahvistetaan oppilaan taitoa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä. Opetellaan musisoinnissa kuuntelemaan omaa osuutta suhteessa muihin. Suunnitellaan ja toteutetaan musiikillista ohjelmistoa koulun tapahtumiin ja juhliin.	Oppilas osaa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä. Oppilas oppii yhteismusisoinnissa kuuntelemaan omaa osuutta suhteessa muihin. Oppilas osallistuu musiikillisen ohjelmiston suunnitteluun ja toteuttamiseen koulun tapahtumissa ja juhlissa.	L2 L6 L7
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen				

<p>T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja soitusosittimien soitotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä</p>	<p>S1 S2 S4</p>	<p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Tehdään soitinkokeiluja ja harjoitellaan soittotekniikoita sekä vahvistetaan yhteissoittotaitoja.</p> <p>Harjoitellaan nimeämään käytössä olevia soittimia.</p> <p>Harjoitellaan kiinnittämään musisoinnissa huomiota myös tulkintaan.</p>	<p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p> <p>Oppilas oppii tunnistamaan soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Oppilas oppii vahvistamaan yhteissoittotaitojaan osallistumalla soitinkokeiluihin ja soittotekniikoiden harjoitteluun.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia.</p> <p>Oppilas harjaantuu musisoinnissa kiinnittämään huomiota myös tulkintaan.</p>	<p>L2</p>
<p>T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunteilujen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen</p>	<p>S1 S2</p>	<p>Harjoitellaan luontevaa liikkumista, kehorytmiikkaa ja kehollista keksintää musisoinnissa.</p>	<p>Oppilas kehittää luontevan liikkumisen, kehorytmiikan ja kehollisen keksinnän taitoja musisoinnissa.</p>	<p>L1 L2</p>
<p>T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia äänimäristön ja musiikin elämykselliseen</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Kuunnellaan musiikkia eläytyen sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.</p> <p>Harjoitellaan kertomaan kuuntelun herättämistä ajatuksista ja tunteista.</p>	<p>Oppilas oppii kuuntelemaan musiikkia ja harjaantuu eläytymään sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.</p>	<p>L2</p>

kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä.			Oppilas osaa kertoa kuuntelun herättämistä ajatuksista ja tunteista.	
T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1-S4	Suunnitellaan omia tai ryhmissä toteutettuja pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Opetellaan musiikkia yhdistämällä sitä esim. kuvataiteeseen tai äidinkieleen.	Oppilas tuottaa yksin tai ryhmässä pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Oppilas oppii musiikkia yhdistämällä sitä esim. kuvataiteeseen tai äidinkieleen.	L1 L2 L5 L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito				
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita	S1 S2 S4	Ohjataan oppilaita tunnistamaan nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen.	Oppilas tunnistaa nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen.	L4

musisoinnin yhteydessä		Harjoitellaan havainnoimaan musiikin muotorakenteita (<i>esim. ABA, maalit</i>).	Oppilas tunnistaa musiikin muotorakenteita.	
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1 S3	Opetellaan käyttämään musisoinnissa musiikin välineistöä asianmukaisesti sekä huolehtimaan kuulosta.	Oppilas oppii käyttämään musisoinnissa musiikin välineistöä asianmukaisesti sekä huolehtimaan kuulosta.	L3
Oppimaan oppiminen musiikissa				
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	S1- S4	Kehitetään musisointitaitoja. Harjoitellaan musiikillisia kokonaisuuksia mm. koulun tapahtumiin ja juhliin.	Oppilas kehittää musisointitaitojaan. Oppilas osallistuu musiikillisten kokonaisuuksien harjoitteluun.	L1

4. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
4. luokka				
Osallisuus				
T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisönsään	S1 S3 S4	Vahvistetaan oppilaan taitoa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä. Opetellaan musisoinnissa kuuntelemaan omaa osuutta suhteessa muihin. Suunnitellaan ja toteutetaan musiikillista ohjelmistoa koulun tapahtumiin ja juhliin.	Oppilas osaa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä. Oppilas oppii yhteismusisoinnissa kuuntelemaan omaa osuuttaan suhteessa muihin. Oppilas osallistuu musiikillisen ohjelmiston suunnitteluun ja toteuttamiseen koulun tapahtumissa ja juhlissa.	L2 L6 L7
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen				

<p>T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä</p>	<p>S1 S2 S4</p>	<p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Tehdään soitinkokeiluja ja harjoitellaan soittotekniikoita sekä vahvistetaan yhteissoittotaitoja.</p> <p>Harjoitellaan nimeämään käytössä olevia soittimia.</p> <p>Harjoitellaan kiinnittämään musisoinnissa huomiota myös tulkintaan.</p>	<p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p> <p>Oppilas oppii tunnistamaan soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Oppilas oppii vahvistamaan yhteissoittotaitojaan osallistumalla soitinkokeiluihin ja soittotekniikoiden harjoitteluun.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia.</p> <p>Oppilas harjaantuu musisoinnissa kiinnittämään huomiota myös tulkintaan.</p>	<p>L2</p>
<p>T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunteilujen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen</p>	<p>S1 S2</p>	<p>Harjoitellaan luontevaa liikkumista, kehorytmiikkaa ja kehollista keksintää musisoinnissa.</p>	<p>Oppilas kehittää luontevan liikkumisen, kehorytmiikan ja kehollisen keksinnän taitoja musisoinnissa.</p>	<p>L1 L2</p>
<p>T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Kuunnellaan musiikkia eläytyen sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.</p> <p>Harjoitellaan kertomaan kuuntelun herättämistä ajatuksista ja tunteista.</p>	<p>Oppilas oppii kuuntelemaan musiikkia ja harjaantuu eläytymään sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden.</p> <p>Oppilas osaa kertoa kuuntelun herättämistä ajatuksista ja tunteista.</p>	<p>L2</p>

kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä.				
T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pieni- muotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1 S4	Suunnitellaan omia tai ryhmissä toteutettuja pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Opetellaan musiikkia yhdistämällä sitä esim. kuvataiteeseen tai äidinkieleen.	Oppilas tuottaa yksin tai ryhmässä pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Oppilas oppii musiikkia yhdistämällä sitä esim. kuvataiteeseen tai äidinkieleen.	L1 L2 L5 L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito				
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintä-tapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 S2 S4	Harjoitellaan tunnistamaan nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Harjoitellaan havainnoimaan musiikin muotorakenteita (<i>esim. ABA, maalit</i>).	Oppilas tunnistaa nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevan esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Oppilas tunnistaa musiikin muotorakenteita.	L4

Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musiikintuotantoympäristön turvallisuudesta	S1 S3	Opetellaan käyttämään musisoinnissa musiikin välineistöä asianmukaisesti sekä huolehtimaan kuulosta.	Oppilas oppii käyttämään musisoinnissa musiikin välineistöä asianmukaisesti sekä huolehtimaan kuulosta.	L3
Oppimaan oppiminen musiikissa				
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	S1 S4	Kehitetään musisointitaitoja. Harjoitellaan musiikillisia kokonaisuuksia mm. koulun tapahtumiin ja juhliin.	Oppilas kehittää musisointitaitoja. Oppilas osallistuu musiikillisten kokonaisuuksien harjoitteluun.	L1

5. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
5. luokka				
Osallisuus				
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1 S3 S4	Vahvistetaan oppilaan taitoa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä aktiivisesti muut huomioiden. Opetellaan tiedostamaan omia vahvuuksia ja hyödyntämään niitä musisoinnissa. Harjoitellaan musiikillisia esityksiä koulun tapahtumiin ja juhliin. Otetaan esitysten suunnittelussa huomioon oppilaiden omat kulttuurit sekä omat tuotokset ja toiveet.	Oppilas osaa toimia aktiivisesti musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden. Oppilas oppii tiedostamaan omia vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä musisoinnissa. Oppilas osallistuu musiikillisten esitysten valmisteluun koulun tapahtumissa ja juhlissa.	L2 L6 L7
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen				

<p>T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan ja nimeämään soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Vahvistetaan soittotekniikoiden osaamista sekä yhteissoittotaitoja.</p> <p>Harjoitellaan nimeämään käytössä olevia soittimia ja tutustutaan orkesterisoittimiin.</p> <p>Tutustutaan ja harjoitellaan äänenkäyttöä ja tulkintaa erilaisissa musiikin tyyleissä.</p>	<p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p> <p>Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Oppilas kehittää soittotekniikoiden osaamistaan sekä yhteissoittotaitojaan.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia sekä tunnistaa ja osaa nimetä orkesterisoittimia.</p> <p>Oppilas kehittää äänenkäyttöään ja tulkintaansa erilaisissa musiikin tyyleissä.</p>	<p>L2</p>
<p>T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunteilujen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen.</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Harjoitellaan luontevaa liikkumista, kehorytmiikkaa ja kehollista keksintää.</p> <p>Tutustutaan eri musiikin lajien tanssillisiin ilmaisutyyleihin.</p>	<p>Oppilas kehittää luontevan liikkumisen, kehorytmiikan ja kehollisen keksinnän taitoja musisoinnissa.</p> <p>Oppilas osallistuu eri musiikin lajien tanssillisten ilmaisutyyliden harjoitteluun.</p>	<p>L1 L2</p>
<p>T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja</p>	<p>S3 S4</p>	<p>Kuunnellaan monipuolisesti musiikkia.</p>	<p>Oppilas osaa kuunnella monipuolisesti musiikkia.</p>	<p>L2</p>

<p>musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä.</p>		<p>Rohkaistaan oppilasta kertomaan musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuksista ja tunteista sekä kuvailemaan kuulemaansa.</p>	<p>Oppilas osaa kertoa musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuksista ja tunteista sekä kuvailla kuulemaansa.</p>	
<p>T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen</p>	<p>S1 S4</p>	<p>Harjoitellaan suunnittelemaan omia tai ryhmässä toteutettuja pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja.</p> <p>Opetellaan musiikkia yhdistämällä sitä monialaisiksi oppimiskokonaisuuksiksi muiden oppiaineiden kanssa (<i>esim. KU, AI, LI, YM, HI, vieraat kielet.</i>)</p>	<p>Oppilas tuottaa yksin tai ryhmässä pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja.</p> <p>Oppilas oppii musiikkia yhdistämällä sitä eri oppiaineisiin.</p>	<p>L1 L2 L5 L6</p>
<p>Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito</p>				
<p>T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiin ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista</p>	<p>S1 S4</p>	<p>Keskustellaan laulettua, soitettua ja kuunneltua musiikin monimuotoisuudesta.</p>	<p>Oppilas osallistuu keskusteluun laulettua, soitettua ja kuunneltua musiikin monimuotoisuudesta.</p>	<p>L2</p>

monimuotoisuutta.				
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 S2	Harjoitellaan tunnistamaan nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Harjoitellaan tunnistamaan ohjelmistossa olevia musiikin muotorakenteita (<i>esim. ABA, segno, coda</i>).	Oppilas tunnistaa nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevan esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Oppilas tunnistaa musiikin muotorakenteita.	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1 S3 S4	Keskustellaan musiikin merkityksestä omassa elämässä. Harjoitellaan käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti. Opetellaan kiinnittämään huomioita kuulon suojeluun. Harjoitellaan toimimaan vastuullisesti musisointitilanteissa.	Oppilas osallistuu keskusteluun musiikin merkityksestä omassa elämässä. Oppilas osaa käyttää soittimia ja laitteita turvallisesti. Oppilas osaa kiinnittää huomiota kuulon suojeluun. Oppilas osaa toimia vastuullisesti musisointitilanteissa.	L3
Oppimaan oppiminen musiikissa				
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan	S1 S4	Kehitetään musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla.	Oppilas kehittää musisointitaitojaan riittävän harjoittelun avulla.	L1

<p>harjoittelun avulla, osallistumaan</p> <p>tavoitteiden asettamiseen ja</p> <p>arvioimaan edistymistään</p> <p>suhteessa tavoitteisiin.</p>	<p>Harjoitellaan suunnittelemaan yhdessä toteutettavia musiikillisia kokonaisuuksia, jotka voivat olla monialaisia.</p> <p>Asetetaan tavoitteita yhdessä ja arvioidaan edistymistä.</p>	<p>Oppilas osallistuu yhdessä toteutettavien musiikillisten kokonaisuuksien suunnitteluun.</p> <p>Oppilas osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja edistymisen arviointiin.</p>	
---	---	--	--

6. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
6. luokka				
Osallisuus				
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisönsään	S1 S3 S4	Vahvistetaan oppilaan taitoa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä aktiivisesti muut huomioiden. Opetellaan tiedostamaan omia vahvuuksia ja hyödyntämään niitä musisoinnissa. Harjoitellaan musiikillisia esityksiä koulun tapahtumiin ja juhliin. Otetaan esitysten suunnittelussa huomioon oppilaiden omat kulttuurit sekä omat tuotokset ja toiveet.	Oppilas osaa toimia aktiivisesti musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden. Oppilas oppii tiedostamaan omia vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä musisoinnissa. Oppilas osallistuu musiikillisten esitysten valmisteluun koulun tapahtumissa ja juhlissa.	L2 L6 L7
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen				

<p>T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan ja nimeämään soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Vahvistetaan soittotekniikoiden osaamista sekä yhteissoittotaitoja.</p> <p>Harjoitellaan nimeämään käytössä olevia soittimia ja tutustutaan orkesterisoittimiin.</p> <p>Tutustutaan ja harjoitellaan äänenkäyttöä ja tulkintaa erilaisissa musiikin tyyleissä.</p>	<p>Oppilas osallistuu laulamiseen.</p> <p>Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä.</p> <p>Oppilas kehittää soittotekniikoiden osaamistaan sekä yhteissoittotaitojaan.</p> <p>Oppilas osaa nimetä käytössä olevia soittimia sekä tunnistaa ja osaa nimetä orkesterisoittimia.</p> <p>Oppilas kehittää äänenkäyttöään ja tulkintaansa erilaisissa musiikin tyyleissä.</p>	<p>L2</p>
<p>T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunteiloiden ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen</p>	<p>S1 S2 S3 S4</p>	<p>Harjoitellaan luontevaa liikkumista, kehorytmiikkaa ja kehollista keksintää.</p> <p>Tutustutaan eri musiikin lajien tanssillisiin ilmaisutyyleihin.</p>	<p>Oppilas kehittää luontevan liikkumisen, kehorytmiikan ja kehollisen keksinnän taitoja musisoinnissa.</p> <p>Oppilas osallistuu eri musiikin lajien tanssillisten ilmaisutyyliden harjoitteluun.</p>	<p>L1 L2</p>
<p>T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen</p>	<p>S3 S4</p>	<p>Kuunnellaan monipuolisesti musiikkia.</p>	<p>Oppilas osaa kuunnella monipuolisesti musiikkia.</p>	<p>L2</p>

kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kerto- maan siitä		Rohkaistaan oppilasta kertomaan musiikin herättämistä mieliku- vista, ajatuksista, tunteista ja kuvailemaan kuulemaansa.	Oppilas osaa kertoa musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuk- sista ja tunteista sekä kuvailla kuulemaansa.	
T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimu- toisia sävellyksiä tai monitai- teellisia kokonaisuuksia eri kei- noin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1 S4	Harjoitellaan suunnittelemaan omia tai ryhmissä toteutettuja pieni- muotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liike- sarjoja. Opetellaan musiikkia yhdistämällä sitä monialaisiksi oppimiskoko- naisuuksiksi muiden oppiaineiden kanssa (<i>esim. KU, AI, LI, YM, HI, vieraat kielet.</i>)	Oppilas tuottaa yksin tai ryhmässä pienimuotoisia sävellyksiä, ää- nimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Oppilas oppii musiikkia yhdistämällä sitä eri oppiaineisiin.	L1 L2 L5 L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito				
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikil- lisiä kokemuksiaan ja musii- killisen maailman esteettistä,	S1 S4	Keskustellaan laulettua, soitettua ja kuunneltua musiikin monimuo- toisuudesta.	Oppilas osallistuu keskusteluun laulettua, soitettua ja kuunneltua musiikin monimuotoisuudesta.	L2

kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta				
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintä-tapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 S2	Harjoitellaan tunnistamaan nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Harjoitellaan tunnistamaan ohjelmistossa olevia musiikin muotorakenteita (<i>esim. ABA, segno, coda</i>).	Oppilas tunnistaa nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevan esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Oppilas tunnistaa musiikin muotorakenteita.	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa				
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1 S3 S4	Keskustellaan musiikin merkityksestä omassa elämässä. Harjoitellaan käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti. Opetellaan kiinnittämään huomioita kuulon suojeluun. Harjoitellaan toimimaan vastuullisesti musisointitilanteissa.	Oppilas osallistuu keskusteluun musiikin merkityksestä omassa elämässä. Oppilas osaa käyttää soittimia ja laitteita turvallisesti. Oppilas osaa kiinnittää huomiota kuulon suojeluun. Oppilas osaa toimia vastuullisesti musisointitilanteissa.	L3
Oppimaan oppiminen musiikissa				

<p>T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.</p>	<p>S1 S4</p>	<p>Kehitetään musisointitaitoja riittävän harjoittelun avulla.</p> <p>Harjoitellaan suunnittelemaan yhdessä toteutettavia musiikillisia kokonaisuuksia, jotka voivat olla monialaisia.</p> <p>Asetetaan tavoitteita yhdessä ja arvioidaan edistymistä.</p>	<p>Oppilas kehittää musisointitaitojaan riittävän harjoittelun avulla.</p> <p>Oppilas osallistuu yhdessä toteutettavien musiikillisten kokonaisuuksien suunnitteluun.</p> <p>Oppilas osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja edistymisen arviointiin.</p>	<p>L1</p>
--	------------------	--	---	-----------

7. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet 7. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1- S4	Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia: kitara, basso ja rummut.	Oppilas oppii toimimaan musiikillisten ryhmien ja yhteisöjen jäsenenä.	L2 L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1- S4	Lauletaan yhteislauluja ja yhdessä bändin kanssa.	Oppilas oppii käyttämään, ylläpitämään ja kehittämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan musiikillisen ryhmän jäsenenä.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S1- S4	Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia: kitara, basso ja rummut.	Oppilas kehittää yhteismusisointitaitojaan ja oppii soittamaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimia.	L2

T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1- S4	Kuunnellaan monenlaista musiikkia.	Oppilas osaa kuunnella monipuolisesti musiikkia. Oppilas osaa kertoa musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuksista ja tunteista sekä kuvailla kuulemaansa.	L2
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	S1- S4	Tehdään pienimuotoisia improvisointi- ja sävellysharjoituksia.	Oppilas tuottaa yksin tai ryhmässä pienimuotoisia improvisointi- ja sävellysharjoituksia, myös monitaiteellisesti, sekä rakentaa luovaa suhdettaan musiikkiin.	L1 L2 L6
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	S1- S4	Keskustellaan musiikin vaikutuksista ihmiseen.	Oppilas osallistuu keskusteluun musiikin vaikutuksista tunteisiin ja hyvinvointiin.	L3 L4
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1- S4	Kiinnitetään huomiota ääniympäristön konkretiaan.	Oppilas osaa huolehtia kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.	L3
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun	S1- S4	Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan.	Oppilas oppii kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja	L1

avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin		Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin.	arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	
--	--	---	---	--

8. luokka

MUSIIKKI

Tavoitteet 8. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1- S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia.	Oppilas osaa toimia musiikillisten ryhmien ja yhteisöjen jäsenenä.	L2 L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1- S4	Lauletaan monipuolisesti.	Oppilas osaa käyttää, ylläpitää ja kehittää äänenkäyttö- ja laulutaitoaan musiikillisen ryhmän jäsenenä.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S1- S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia.	Oppilas kehittää yhteismusisointitaitojaan ja oppii soittamaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimia.	L2
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen	S1- S4	Tanssitaan.	Oppilas osaa ilmaista itseään monipuolisesti musiikkiliikunnan keinoin.	L2

kokemiseen ja ilmaisuun				
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1-S4	Kuunnellaan suomalaista kansanmusiikkia ja musiikkia muista kulttuureista. Analysoidaan musiikkivideoita ja elokuvamusiikkia.	Oppilas osaa kuunnella monipuolisesti musiikkia. Oppilas osaa kertoa musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuksista ja tunteista sekä kuvailla kuulemaansa.	L2
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1-S4	Tutustutaan musiikkiteknologiaan (<i>esim. GarageBand</i>).	Oppilas oppii käyttämään musiikkitekniologiaa omassa musiikillisessa ilmaisussaan.	L1 L2 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Tutustutaan suomalaiseen kansanmusiikkiin ja musiikkiin muissa kulttuureissa. Perehdytään musiikin ja median yhteyksiin. Opiskellaan musiikin historiaa.	Oppilas kykenee tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtää miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.	L2 L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	S1-S4	Tutustutaan musiikin peruskäsitteisiin.	Oppilas osaa tunnistaa ja käyttää musiikillisia merkintätapoja ja termejä.	L4

<p>T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin</p>	<p>S1- S4</p>	<p>Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan.</p> <p>Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin.</p>	<p>Oppilas oppii kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.</p>	<p>L1</p>
---	-------------------	---	---	-----------

KUVATAIDE

1. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
1. Luokka				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	S1 S2	Tutkitaan oppilaiden itse tekemiä kuvia ja heidän arjessaan esille tulevia kuvia katsomalla ja tunnustelemalla. Tutkitaan oppilaan oman kodin, oman koulun ja arjen lähiympäristöä. Tehdään havaintojen pohjalta erilaisia kuvia.	Oppilas oppii havainnoimaan tekemiään kuvia ja lähiympäristöä.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilaista keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan	S1 S2	Keskustellaan pareittain ja pienissä ryhmissä oppilaiden itse tekemistä kuvista, yhdessä tutkituista kuvamaailmoista, oppilaiden käyttämästä sosiaalisesta mediasta ja lähiympäristöstä tehdyistä havainnoista. Harjoitellaan kertomaan oma mielipide.	Oppilas harjaantuu keskustelemaan kuvista ja kertomaan oman mielipiteensä.	L2 L4 L5 L6

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1 S2	Tutustutaan erilaisiin materiaaleihin, tekniikkoihin ja ilmaisutapoihin.	Oppilas oppii käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisutapoja.	L2 L3 L5 L6
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin	S1- S3	Harjoitellaan tekemään työ loppuun.	Oppilas pyrkii tekemään työnsä loppuun asti.	L1 L2 L3 L5
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	S2	Harjoitellaan kiinnittämään huomio ympärillä oleviin visuaalisen kulttuurin tuotteisiin (<i>esim. omat kuvat, taide, valokuvat, videot, televisio, media, mainonta, sosiaalinen media</i>).		L2 L3 L6 L7
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön tarkastelun pohjalta	S2	Harjoitellaan tekemään erilaisin kuvataiteellisin keinoin kuvia, joissa on otettu huomioon havainnot omasta elinympäristöstä.	Oppilas harjaantuu tekemään kuvia, joissa on huomioitu havainnot omasta elinympäristöstä.	L1 L2 L5
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S2	Harjoitellaan huomaamaan kysymysten, keskustelun ja vertailun avulla ympäristön ja esineiden kuvista esiin tulevia arvoja.	Oppilas oppii tunnistamaan taiteessa ilmeneviä erilaisia arvoja kysymysten avulla.	L2 L3 L6 L7

2. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
2. luokka				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	S2 S3	Tutkitaan oman koulun ja lähiympäristön taidetta ja tutustutaan muutamiin turkulaisiin taideteoksiin.	Oppilas tutkii oman koulun ja lähiympäristön taidetta. Oppilas tutustuu muutamiin turkulaisiin taideteoksiin ja tekee niiden pohjalta kuvia.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan	S3	Keskustellaan yhdessä koko ryhmän kanssa taideteoksista tehdyistä havainnoista. Harjoitellaan tekemään kysymyksiä taideteoksista. Harjoitellaan perustelemaan oma mielipide.	Oppilas oppii keskustelemaan yhdessä koko ryhmän kanssa taideteoksista tehdyistä havainnoista. Oppilas harjaantuu tekemään kysymyksiä taideteoksista. Oppilas harjaantuu perustelemaan oman mielipiteensä.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havainto-	S1- S3	Tutustutaan erilaisiin kuvallisen tuottamisen tapoihin.	Oppilas oppii erilaisia kuvallisen tuottamisen tapoja ja kokeilee erilaisia materiaaleja sekä tekniikoita.	L2 L3

jaan ja ajatuksiaan erilaisien kuvallisten tuottamisen tapojen avulla				L4 L5
T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1- S3	Tutustutaan ja kokeillaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja kuvallisia ilmaisutapoja.		L2 L3 L5 L6
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen työkentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	S1- S3	Tehdään ryhmän yhteinen tuotos. Harjoitellaan tekemään työ loppuun asti.	Oppilas tuottaa yhdessä ryhmän kanssa teoksen. Oppilas harjaantuu tekemään työn loppuun asti.	L1 L2 L3 L5
T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa	S1- S3	Tunnistetaan jokin kuvallisen vaikuttamisen keino (<i>esim. mainos, Instagram-kuva, taidekuva</i>).	Oppilas oppii tunnistamaan jonkin kuvallisen vaikuttamisen keinon.	L1 L2 L4 L7
T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1- S3	Tutustutaan kuvataiteen käsitteisiin ja kuvatyyppeihin omissa teoksissa ja taiteessa.	Oppilas oppii tunnistamaan erilaisia kuvia ja kuvataiteen käsitteitä.	L1 L4 L5 L6
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia	S2	Nimetään lähiympäristön visuaalisia tuotteita.	Oppilas oppii nimeämään lähiympäristön visuaalisia tuotteita.	L2

taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristönsään	S3	Harjoitellaan kiinnittämään huomio oppilaan lähiympäristössä esiintyvään taiteeseen.		L3 L6 L7
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	S2 S3	Harjoitellaan tekemään erilaisin kuvataiteellisin keinoin kuvia, joissa on otettu huomioon oppilaan lähiympäristössä esille tulevat erilaiset kulttuurit. Harjoitellaan tekemään kuvia erilaisin kuvataiteellisin keinoin muutaman turkulaisen taideteoksen pohjalta.	Oppilas harjaantuu tekemään erilaisin kuvataiteellisin keinoin kuvia, joissa on otettu huomioon oppilaan lähiympäristössä esille tulevat erilaiset kulttuurit.	L1 L2 L5 L6
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S3	Harjoitellaan huomaamaan keskustelun, kysymysten ja vertailun avulla taiteessa ilmeneviä arvoja.	Oppilas oppii tunnistamaan taiteessa ilmeneviä erilaisia arvoja.	L2 L3 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	S1- S3	Kiinnitetään huomio kulttuurin moninaisuuteen ja ekologisuuteen omassa työskentelyssä.	Oppilas harjaantuu kiinnittämään huomiota eri kulttuureihin ja kestävään kehitykseen omassa työskentelyssä.	L1 L2 L4 L7

3. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
3. luokka				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti	S1 S2	Tutkitaan kuvia, jotka liittyvät oppilaan omaan maailmaan (<i>valokuvat, pelit, kirjat, elokuvat, logot, esineet, rakennukset, värit ym.</i>) ja tehdään niistä havaintoja eri aistein ja keskustellen. Tutkitaan ympäröivää maailmaa eri aistien avulla.	Oppilas oppii tutkimaan kuvia ja tekemään niistä havaintoja eri aistein ja keskustellen.	L1 L3 L4 L5
T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita sekä harjaantumaan kuvan tekemisen taitojaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita.	Oppilas oppii käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen	S1 S2 S3	Kiinnitetään huomiota omien kuvien tuottamisessa kuvanteon prosessin hallintaan harjoittelemalla oman toiminnan ohjausta ja suunnittelua.	Oppilas harjaantuu oman teoksen työvaiheiden suunnitteluun.	L1 L2 L3 L5

kehittämiseen yksin				
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä	S2	Harjoitellaan tarkastelemaan erilaisten ympäristöjen, esineiden, mediakulttuurien ja virtuaalimaailmojen kuvallista sisältöä.	Oppilas harjaantuu tarkastelemaan erilaisten ympäristöjen kuvallista sisältöä.	L1 L2 L4 L5
T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kestävä kehitys kuva-ilmaisun toimintatapoja valitessaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan valitsemaan kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja sekä materiaalivalinnoissa että kuvallisessa ilmaisussa.	Oppilas harjaantuu valitsemaan kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja.	L1 L2 L4 L7

4. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
4. luokka				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen	S3	Havainnoidaan suomalaisten taidekuvien tunnelmia ja niiden herättämiä tunteita.	Oppilas oppii havainnoimaan suomalaisten taidekuvien tunnelmia ja niiden herättämiä tunteita.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1	Harjoitellaan muodostamaan omia näkemyksiä omista tuotoksista. Harjoitellaan mielipiteen perustelua auttavien kysymysten avulla.	Oppilas harjaantuu muodostamaan näkemyksiä omista tuotoksista. Oppilas harjaantuu perustelemaan oman mielipiteensä.	L2 L4 L5 L6
T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia	S1 S2 S3	Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita.	Oppilas oppii käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita.	L2 L3 L5 L6

materiaaleja, tekniikoita sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan				
T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin	S1 S2 S3	Harjoitellaan yhdessä opettajan kanssa omien työskentelytavoitteiden asettamista sekä tarvittaessa tavoitteiden pilkkomista osiin.	Oppilas oppii omien työskentelytavoitteiden asettamista sekä osiin pilkkomista.	L1 L2 L3 L5
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta	S1 S2	Tarkastellaan omaa ja ympäristön visuaalista maailmaa. Harjoitellaan toden ja fiktion erottamista. Tutustutaan kuvankäsittelyyn ja harjoitellaan omien kuvien tuottamista ympäröivästä maailmasta teknisin apuvälinein (<i>esim. tietokoneet, tabletit ja kamerat</i>).	Oppilas harjaantuu tarkastelemaan omaa ja ympäristön visuaalista maailmaa. Oppilas harjaantuu tutkimaan todellisuuden ja fiktion eroja. Oppilas oppii kuvaamaan ympäristöä ja kuvankäsittelyn alkeita.	L1 L2 L4 L5
T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	S1 S2 S3	Harjoitellaan kiinnittämään huomiota kulttuurien erilaisuuteen. Harjoitellaan valitsemaan kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja sekä materiaalivalinnoissa että kuvallisessa ilmaisussa.	Oppilas ymmärtää kulttuurien erilaisuutta ja osaa valita kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja.	L1 L2 L4 L7

kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan				
--	--	--	--	--

5. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet 5. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S2	Harjoitellaan omien näkemysten muodostamista rakennetuista ympäristöistä ja luonnonympäristöistä (Suomi, Pohjoismaat) sekä mediasta.	Oppilas harjaantuu muodostamaan omia näkemyksiä rakennetuista ympäristöistä ja luonnonympäristöistä (Suomi, Pohjoismaat) sekä mediasta. Oppilas oppii ilmaisemaan havaintojaan kuvallisesti.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti	S1 S2	Harjoitellaan ilmaisemaan kuvallisesti havaintoja ja ajatuksia rakennetuista ympäristöistä ja luonnonympäristöistä sekä mediasta.		L2 L3 L4 L5

<p>T4 ohjata oppilasta käyttämään moni-puolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja.</p>	<p>Oppilas oppii käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja.</p>	<p>L2 L3 L5 L6</p>
<p>T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Harjoitellaan tavoitteiden asettamista yhdessä ryhmän kanssa.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan ryhmän yhteinen tuotos.</p>	<p>Oppilas harjaantuu suunnittelemaan ja asettamaan tavoitteita yhdessä ryhmän kanssa.</p> <p>Oppilas toteuttaa ryhmän kanssa yhteisen teoksen.</p>	<p>L1 L2 L3 L5</p>
<p>T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta</p>	<p>S2 S3</p>	<p>Valitaan ja tarkastellaan erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamia kuvia ja visuaalisen kulttuurin ilmiöitä.</p> <p>Pohditaan kuvallisen työskentelyn lähtökohtana käytettävissä taidekuvissa todellisuuden ja fiktion suhdetta.</p>	<p>Oppilas harjaantuu tutkimaan todellisuuden ja fiktion eroja erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamissa kuvissa.</p>	<p>L1 L2 L4 L5</p>

<p>T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Tutkitaan ja tarkastellaan erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamia kuvia ja visuaalisen kulttuurin ilmiöitä sekä tekijän että katsojan näkökulmista.</p> <p>Tutkitaan taiteen maailmaa.</p> <p>Tarkastellaan ja vertaillaan sekä historiallisia kuvia että tämän hetken nopeasti muuttuvaa kuvakulttuuria.</p>	<p>Oppilas oppii tutkimaan ja tarkastelemaan erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamia kuvia ja visuaalisen kulttuurin ilmiöitä sekä tekijän että katsojan näkökulmista.</p>	<p>L1 L4 L5 L6</p>
<p>T9 innostaa oppilasta koikeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omilla kuvissa</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Tutkitaan ja tulkitaan historiallisia kuvallisia viestejä (<i>esim. logot, vaakunat, hieroglyfit</i>).</p> <p>Tutustutaan eri kulttuurien taiteeseen (<i>esim. ornamentit</i>).</p> <p>Tehdään omia kuvallisia tuotoksia käsitellyistä eri aikakausista ja kulttuureista (<i>esim. yhdistämällä historian opetukseen</i>).</p>	<p>Oppilas oppii ymmärtämään eri kulttuurien taidetta ja tuottamaan omia kuvallisia tuotoksia näiden pohjalta.</p>	<p>L1 L2 L5 L6</p>
<p>T10 ohjata oppilasta keskustelemaan ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista</p>	<p>S2</p>	<p>Harjoitellaan havainnoiden ja keskustellen tulkitsemaan ympäristössä ja mediassa ilmeneviä arvoja.</p>	<p>Oppilas oppii havainnoimaan ja keskustelemaan ympäristössä ja mediassa ilmenevistä arvoista.</p>	<p>L3 L4 L6 L7</p>

<p>T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Kannustetaan oppilaita välittämään, luomaan ja muokkaamaan kulttuuria ja perinteitä sekä huomaamaan niiden merkitykset hyvinvoinnille.</p>	<p>Oppilas oppii huomaamaan kulttuurin ja perinteiden merkityksen hyvinvoinnille.</p>	<p>L1 L2 L4 L7</p>
---	-------------------------	---	---	--------------------------------

6. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
6.luokka				
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen	S1 S2 S3	Harjoitellaan käyttämään erilaisia kuvallisia välineitä ja havainnoimaan niiden avulla erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamia kuvia sekä muita visuaalisen kulttuurin ilmiöitä.	Oppilas oppii havainnoimaan ja käyttämään erilaisia kuvallisia välineitä visuaalisessa ympäristössä.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1 S2 S3	Harjoitellaan keskustellen omien näkemysten muodostamista ja niiden perustelemista taidekuvista sekä ympäristön ja median kuvista.	Oppilas harjaantuu keskustelemaan ja muodostamaan mielipiteitä taidekuvista sekä ympäristön ja median kuvista. Oppilas tuottaa teoksia, joissa ilmaisee omia näkemyksiään.	L2 L4 L5 L6

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen	S1 S2 S3	Harjoitellaan ilmaisemaan omia näkemyksiä taidekuvista sekä ympäristön ja median kuvista omien kuvallisten tuotosten kautta.		L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen				
T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan	S1 S2 S3	Käytetään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjoitellaan valitsemaan omaan kuvalliseen tuottamiseen sopivin toteutustapa.	Oppilas oppii käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä valitsemaan omaan kuvalliseen tuottamiseen sopivin toteutustapa.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa	S1 S2 S3	Pyritään näkemään ja kehittämään omia kuvailmaisun taitoja haavainnointien ja keskustelujen kautta. Harjoitellaan asettamaan tavoitteita itselle ryhmän jäsenenä sekä ryhmän yhteisiä tavoitteita. Tehdään ryhmän yhteinen taidetuotos.	Oppilas harjaantuu asettamaan tavoitteita itselle ryhmän jäsenenä sekä ryhmän yhteisiä tavoitteita.	L1 L2 L3 L5
T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoi-	S1 S2 S3	Tutkitaan erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ympäristössä sekä mediassa ja harjoitellaan niiden käyttöä omilla kuvissa.	Oppilas oppii tunnistamaan erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ympäristössä ja kokeilee niiden käyttöä omilla kuvissa.	L1 L2 L4 L7

hin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omista kuvissaan				
Visuaalisen kulttuurin tulkinta				
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta	S1 S2 S3	Harjoitellaan ympäristön, median ja taidekuvien tulkitsemista todellisuus ja fiktio huomioioon ottaen.	Oppilas harjaantuu tulkitsemaan ja tunnistamaan todellisuuden ja fiktion erot erilaisissa kuvissa.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin	S1 S2 S3	Tulkitaan ja tutustutaan oman tekemisen kautta eri kulttuurien kuvamaailmaan, taidehistoriaan ja nykytaiteeseen.	Oppilas tutustuu eri kulttuurien kuvamaailmaan, taidehistoriaan ja nykytaiteeseen.	L1 L2 L5 L6
T9 innostaa oppilasta koikeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omista kuvissaan	S1 S2 S3	Tutustutaan taidehistoriallisesti merkittävien kulttuurien kuvamaailmoin (esim. antiikin Kreikka ja Rooma, Egypti). Tarkastellaan taidemaailman kuvia ja tyyliuuntia sekä tuotetaan omia kuvia taidekuvien pohjalta.	Oppilas tuottaa omia teoksia taidekuvien pohjalta.	L1 L2 L5 L6

Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen				
T10 ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista	S1 S2 S3	Harjoitellaan havainnoiden ja keskustellen tulkitsemaan taideteoksissa ilmeneviä arvoja.	Oppilas harjaantuu ymmärtämään taideteoksissa ilmeneviä arvoja.	L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan	S1 S2 S3	Tutkitaan mainosten ja kuluttamisen maailmaa ja harjoitellaan arvioimaan niitä esteettisestä, ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta. Harjoitellaan näkemään oman ajan ja alueen kuvamaailma historiallisena jatkumona ja osana suomalaista sekä länsimaista kulttuuria.	Oppilas oppii huomioimaan esteettisyyden, eettisyyden ja kestävän kehityksen omassa työskentelyssään. Oppilas ymmärtää oman ajan ja alueen kuvamaailman historiallisena jatkumona ja osana suomalaista sekä länsimaista kulttuuria.	L1 L2 L4 L7

7. luokka

KUVATAIDE

Tavoitteet 7. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu				
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin.	Oppilas oppii tutkimaan, arvioimaan ja tulkitsemaan lähiympäristöä sekä kertomaan siitä kuvallisin keinoin.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä.	Oppilas harjaantuu analysoimaan ja dokumentoimaan havaintojaan kuvataiteen teoksista tai -ilmiöistä.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista.	Oppilas tuottaa teoksia omista havainnoistaan ja ajatuksistaan eri kuvailmaisun tekniikoilla.	L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen				
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun.	Oppilas oppii hyödyntämään taidetietolähteitä internetissä.	L2 L3 L5 L6

		Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla.		
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työkentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.	Oppilas harjaantuu tutkimaan ja käyttämään ympäristön kuvaviestejä yksin ja ryhmässä.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä.	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä kuvallisen vaikuttamisen keinoin.	L1 L2 L4 L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta				
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	Oppilas osaa tulkita kuvaa sanallisin ja kuvallisin keinoin.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aikalaistaiteeseen.	Oppilas tunnistaa taiteen ja taidehistorian merkityksiä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä.	Oppilas osaa soveltaa museo- ja taidenäyttelyvierailujen kokemuksia omassa kuvallisessa työskentelyssään.	L1 L2 L5 L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen				

T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista.	Oppilas oppii keskustelemaan taiteen vaikutuksista.	L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Nimetään taiteen ilmiöitä.	Oppilas ymmärtää oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia.	L1 L2 L4 L7

KÄSITYÖ-TEKNINEN TYÖ

1. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
1. luokka				
T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1- S4	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Pohditaan säilyttämistä ja suojaamista käsityön avulla.</p> <p>Kokeilu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta.</p> <p>Suunnittelu: Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.</p> <p>Tekeminen: Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.</p>	Oppilas kiinnostuu ja innostuu käsin tekemisestä. Oppilas tutustuu keksivään ja kokeilevaan käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

<p>T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä.</p> <p>Kokeilu: Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.</p>	<p>Oppilas tutustuu kokonaiseen käsityöprosessiin. (ei arvioida)</p> <p>Oppilas oppii esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta.</p>	<p>L1 L4 L5</p>
<p>T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa</p>	<p>S1 S5</p>	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa.</p> <p>Kokeilu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p>	<p>Oppilas tutustuu käsityötuotteen tai –teoksen suunnitteluun ja valmistamiseen.</p> <p>Oppilas luottaa omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa. (ei arvioida)</p>	<p>L1 L7</p>

		<p>Tekeminen: Valmistetaan omien suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia.</p> <p>Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.</p>		
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	<p>Kokeilu: Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaalliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.</p>	<p>Oppilas tutustuu moniin erilaisiin materiaaleihin. (ei arvioida)</p> <p>Oppilas oppii työstämään erilaisia materiaaleja.</p> <p>Oppilas oppii toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti.</p>	L4 L6
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja	S1-S6	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä.</p>	<p>Oppilas saa itsetuntoa vahvistavia kokemuksia käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta. (ei arvioida)</p>	L1 L3

<p>keksimisen kokemuksen kautta</p>	<p>Kokeilu: Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia.</p> <p>Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin osana.</p> <p>Arviointi: Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.</p>		
-------------------------------------	--	--	--

2. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
2. luokka				
T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1- S4	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.</p> <p>Kokeilu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta.</p> <p>Suunnittelu: Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.</p> <p>Tekeminen: Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.</p>	Oppilas kiinnostuu ja innostuu käsin tekemisestä. Oppilas tutustuu keksivään ja kokeilevaan käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

<p>T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä.</p> <p>Kokeilu: Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.</p>	<p>Oppilas tutustuu kokonaiseen käsityöprosessiin. (ei arvioida)</p> <p>Oppilas oppii esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta.</p>	<p>L1 L4 L5</p>
<p>T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa</p>	<p>S1 S5</p>	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa.</p> <p>Kokeilu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p>	<p>Oppilas tutustuu käsityötuotteen tai –teoksen suunnitteluun ja valmistamiseen.</p> <p>Oppilas luottaa omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa. (ei arvioida)</p>	<p>L1 L7</p>

		<p>Tekeminen: Valmistetaan omien suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia.</p> <p>Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.</p>		
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	<p>Kokeilu: Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliin ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta.</p> <p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.</p>	<p>Oppilas tutustuu moniin erilaisiin materiaaleihin. (ei arvioida)</p> <p>Oppilas oppii työstämään erilaisia materiaaleja.</p> <p>Oppilas oppii toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti.</p>	L4 L6
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja	S1-S6	<p>Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Kokeilu: Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.</p>	<p>Oppilas saa itsetuntoa vahvistavia kokemuksia käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta. (ei arvioida)</p>	L1 L3

<p>keksimisen kokemusten kautta</p>	<p>Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia.</p> <p>Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin osana.</p> <p>Arviointi: Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.</p>	
-------------------------------------	--	--

3. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet 3. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön	S1 S6	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota ja erilaisia pintoja.</p> <p>Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p>	Oppilas vahvistaa kiinnostustaan käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

		<p>Soveltaminen: Opitaan työskenneltäessä käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan annetaan yksilöpalautetta.</p>		
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi	S1 S6	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p>	<p>Oppilas oppii hahmottamaan ja hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin.</p> <p>Oppilas harjaantuu dokumentoimaan käsityöprosessiaan.</p>	L1 L5

		<p>Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p> <p>Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.</p>		
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin	S1 S4	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p>	<p>Oppilas harjaantuu oman tai yhteisen käsityötuotteen tai -teoksen suunnittelussa ja valmistuksessa.</p> <p>Oppilas luottaa omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin. (ei arvioida)</p>	L2 L4 L5

		Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.		
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti	S3 S5	Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskennellessä alan peruskäsitteistöä sekä tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.	Oppilas tunnistaa oppiaineen käsitteistöä ja erilaisia materiaaleja. Oppilas harjaantuu työstämään eri materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.	L4 L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisuudesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1 S5	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.	Oppilas oppii toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti. Oppilas kykenee huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	L3 L6

		Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä sekä tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.		
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa	S1 S2 S6	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja. Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia.	Oppilas kehittää tieto- ja viestintäteknologia taitojaan käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia	S6	Dokumentointi ja arviointi: Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.	Oppilas kehittää itse- ja vertaisarviointitaitojaan käsityöprosessin edetessä.	L1 L4 L7
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti	S1 S3 S5	Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.	Oppilas tutustuu kriittiseen kulutus- ja tuotantotapojen arviointiin. (ei arvioida)	L1 L3 L7

	<p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita.</p> <p>Soveltaminen: Tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p>		
--	--	--	--

4. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet 4. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön	S1 S6	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota ja erilaisia pintoja.</p> <p>Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p>	Oppilas vahvistaa kiinnostustaan käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

		<p>Soveltaminen: Opitaan työskenneltäessä käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.</p>		
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi	S1 S6	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p>	<p>Oppilas oppii hahmottamaan ja hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin.</p> <p>Oppilas harjaantuu dokumentoimaan käsityöprosessiaan.</p>	L1 L5

		<p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p> <p>Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin arviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.</p>		
<p>T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin</p>	<p>S1 S4</p>	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja.</p>	<p>Oppilas harjaantuu oman tai yhteisen käsityötuotteen tai –teoksen suunnittelussa ja valmistuksessa.</p> <p>Oppilas luottaa omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin. (ei arvioida)</p>	<p>L2 L4 L5</p>

		<p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p>		
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti	S3 S5	<p>Soveltaminen: Opitaan työskenneltäessä käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p>	<p>Oppilas tunnistaa oppiaineen käsitteistöä ja erilaisia materiaaleja.</p> <p>Oppilas harjaantuu työstämään eri materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.</p>	L4 L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisuudesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1 S5	<p>Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.</p> <p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.</p>	<p>Oppilas oppii toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti.</p> <p>Oppilas kykenee huolehtimaan turvallisuudesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.</p>	L3 L6

		Soveltaminen: Opitaan työskenneltäessä käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.		
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa	S1 S2 S6	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja. Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia	S6	Dokumentointi ja arviointi: Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.	Oppilas kehittää itse- ja vertaisarviointitaitojaan käsityöprosessin edetessä.	L1 L4 L7
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti	S1 S3 S5	Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi.	Oppilas tutustuu kriittiseen kulutus- ja tuotantotapojen arviointiin. (ei arvioida)	L1 L3 L7

	<p>Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita.</p> <p>Soveltaminen: Tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.</p>		
--	--	--	--

5. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet 5.luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön	S1-S6	<p>Ideointi: Hyödynnetään suunnittelussa omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p>	Oppilas vahvistaa kiinnostustaan käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

		<p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia ja suunnittelua.</p>		
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi	S1-S6	<p>Ideointi: Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>	<p>Oppilas oppii hahmottamaan ja hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin.</p> <p>Oppilas oppii dokumentoimaan käsityöprosessiaan.</p>	L1 L5

		Dokumentointi ja arviointi: Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan ryhmäpalautetta.		
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin	S1-S4	<p>Ideointi: Suunnittelussa hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Tuotteessa tai teoksessa käytetään erilaisia tyylejä ja muotoja.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p>	<p>Oppilas suunnittelee ja valmistaa oman tai yhteisen käsityötuotteen tai – teoksen.</p> <p>Oppilas tekee omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.</p>	L2 L4 L5
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja	S3 S5	<p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p>	<p>Oppilas tunnistaa oppiaineen käsitteistöä ja erilaisia materiaaleja.</p> <p>Oppilas työstää eri materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.</p>	L4 L6

työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti		Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.		
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä	S1-S5	<p>Ideointi: Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>	Oppilas oppii toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti. Oppilas kykenee huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	L3 L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa,	S1 S2 S6	Ideointi: Hyödynnetään suunnittelussa omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	L5

valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa		<p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä.</p>		
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia	S6	<p>Dokumentointi ja arviointi: Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan ryhmäpalautetta.</p>	Oppilas kehittää itse- ja vertaisarviointitaitojaan käsityöprosessin edetessä.	L1 L4 L7
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti	S1- S3 S5	<p>Ideointi: Havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p>	Oppilas tutustuu kriittiseen kulutus- ja tuotantotapojen arviointiin. (ei arvioida)	L1 L3 L7

	<p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>		
--	---	--	--

6. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet 6. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön	S1-S6	<p>Ideointi: Hyödynnetään suunnittelussa omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p>	Oppilas vahvistaa kiinnostustaan käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön. (ei arvioida)	L1 L2

		<p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia ja suunnittelua.</p>		
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi	S1-S6	<p>Ideointi: Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>	<p>Oppilas oppii hahmottamaan ja hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin.</p> <p>Oppilas oppii dokumentoimaan käsityöprosessiaan.</p>	L1 L5

		Dokumentointi ja arviointi: Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan ryhmäpalautetta.		
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin	S1-S4	<p>Ideointi: Suunnittelussa hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Tuotteessa tai teoksessa käytetään erilaisia tyylejä ja muotoja.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p>	<p>Oppilas suunnittelee ja valmistaa oman tai yhteisen käsityötuotteen tai – teoksen.</p> <p>Oppilas tekee omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.</p>	L2 L4 L5
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja	S3 S5	<p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.</p>	<p>Oppilas tunnistaa oppiaineen käsitteistöä ja erilaisia materiaaleja.</p> <p>Oppilas työstää eri materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.</p>	L4 L6

työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti		Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.		
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä	S1-S5	<p>Ideointi: Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia.</p> <p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään edelleen.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja/tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>	Oppilas oppii toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti. Oppilas kykenee huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	L3 L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa,	S1 S2 S6	Ideointi: Suunnittelussa hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	L5

valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa		<p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä.</p>		
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia	S6	<p>Dokumentointi ja arviointi: Tehdään käsityöprosessin vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan ryhmäpalautetta.</p>	Oppilas kehittää itse- ja vertaisarviointitaitojaan käsityöprosessin edetessä.	L1 L4 L7
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti	S1- S3 S5	<p>Ideointi: Havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.</p> <p>Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.</p>	Oppilas tutustuu kriittiseen kulutus- ja tuotantotapojen arviointiin. (ei arvioida)	L1 L3 L7

	<p>Kokeilu: Sovelletaan kokeilemalla hankittua tietoa omassa työssä. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.</p> <p>Soveltaminen: Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.</p>		
--	---	--	--

7. luokka

KÄSITYÖ

Tavoitteet 7. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2-S5	<p>Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen.</p> <p>Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.</p> <p>Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.</p>	<p>Oppilas osaa suunnitella omaa työskentelyään omien ideoiden pohjalta.</p> <p>Oppilas osaa ottaa huomioon omassa suunnittelussaan erilaiset työtavat, materiaalit sekä valmistustekniikat.</p>	L2 L3

		<p>Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa.</p> <p>Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.</p>		
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	<p>Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja.</p> <p>Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen.</p> <p>Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.</p> <p>Muotoilu: Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.</p>	<p>Oppilas kykenee asettamaan itsellensä työskentelyn ja oppimisen tavoitteet.</p> <p>Oppilas osaa ratkaista erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi.</p> <p>Oppilas oppii erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käyttää erilaisia valmistustekniikoita.</p> <p>Oppilas osaa käyttää käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p> <p>Oppilas osaa valmistaa erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.</p>	L1

	<p>Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.</p> <p>Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.</p> <p>Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.</p> <p>Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>	<p>Oppilas osaa dokumentoida ja arvioida kokonaisen käsityöprosessin.</p> <p>Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa työskentelyssään.</p>
--	--	--

<p>T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita</p>	<p>S1- S5</p>	<p>Innovointi: Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen.</p> <p>Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen.</p> <p>Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.</p> <p>Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.</p> <p>Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.</p> <p>Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa.</p>	<p>Oppilas oppii erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.</p> <p>Oppilas osaa käyttää käsityön tekemiseen tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>	<p>L4 L6</p>
--	-------------------	--	---	------------------

		<p>Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä.</p> <p>Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.</p> <p>Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>		
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1-S5	<p>Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja.</p> <p>Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen.</p> <p>Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen.</p> <p>Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.</p>	<p>Oppilas osaa käyttää työskentelyn suunnittelussa ja dokumentoinnissa käsityön käsitteitä ja merkkejä.</p> <p>Oppilas oppii hyödyntämään monipuolisesti materiaaleja, työvälineitä, tekniikoita ja teknologiaa.</p>	L2 L4

		<p>Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.</p> <p>Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa.</p> <p>Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>		
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	<p>Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan sekä arvioidaan työn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia.</p> <p>Työskennellään turvallisesti.</p>	<p>Oppilas osaa havainnoida työtilanteisiin liittyviä riskejä ja reagoida niihin oikealla tavalla.</p> <p>Oppilas oppii työskentelemään turvallisesti.</p>	L3 L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1-S5	<p>Innovointi: Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.</p>	<p>Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityöprosessissa.</p>	L5

	<p>Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen.</p> <p>Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.</p> <p>Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.</p> <p>Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.</p> <p>Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.</p> <p>Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.</p>	
--	--	--

		Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.		
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjoaa ideoinnin lähteenä.	Oppilas ymmärtää käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä. (Ei arvioida)	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8	Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.	Oppilas osaa tehdä käsityöprosessissa valintoja, jotka tukevat taloudellista- ja kestävä elämäntapaa.	L1 L4 L7

LIIKUNTA

1. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
1. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1	<p>Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä.</p> <p>Uskalletaan heittäytyä liikuntatunnin tilanteisiin ja toimintaan.</p> <p>Liikutaan rytmin ja musiikin mukaan.</p>	<p>Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti ja ryhmissä.</p> <p>Oppilas liikkuu rytmin ja musiikin mukaan.</p>	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia	S1	<p>Harjoitellaan hahmottamaan omaa kehoa ja ympäröivää tilaa.</p> <p>Opetellaan liikkumaan huomioiden muut tilassa olevat.</p>	<p>Oppilas harjoittelee hahmottamaan omaa kehoa ja ympäröivää tilaa sekä liikkumaan huomioiden muut tilassa olevat.</p> <p>Oppilas harjoittelee käyttämään voimaa ja nopeutta liikuntatilanteisiin sopivalla tavalla.</p>	L1 L3 L4

<p>taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja</p>		<p>Opetellaan käyttämään voimaa ja nopeutta tarkoituksenmukaisesti; juostaan törmäämättä ja osataan pysähtyä, käytetään voimaa tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi erilaisten välineiden avulla.</p>		
<p>T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin -asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Kaikkia edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin -asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas kehittää liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas kehittää kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa</p>	<p>S1</p>	<p>Havainnoidaan ympäristöä ja säädellään omaa toimintaa ympäristön vaatimukset huomioon ottaen. Opetellaan liikkumaan tarkoituksenmukaisesti erilaisissa ympäristöissä kuten liikuntasalissa ja metsässä.</p>	<p>Oppilas havainnoi ympäristöä ja säätelee omaa toimintaa ympäristön vaatimukset huomioon ottaen.</p>	<p>L3</p>

ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä			Oppilas opettelee liikkumaan tarkoituksenmukaisesti erilaisissa ympäristöissä kuten liikuntasalissa ja metsässä.	
T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	S1	<p>Totutellaan veteen.</p> <p>Liikutaan altaassa leikkien.</p> <p>Harjoitellaan kelluntoja, liukuja, alkeisselkäuintia sekä myyräuintia.</p> <p>Harjoitellaan sukelluksia sekä hyppyjä matalaan veteen.</p>	<p>Oppilas totuttelee veteen.</p> <p>Oppilas liikkuu altaassa leikkien.</p> <p>Oppilas harjoittelee kelluntoja, liukuja, alkeisselkäuintia sekä myyräuintia.</p> <p>Oppilas harjoittelee sukelluksia sekä hyppyjä matalaan veteen.</p>	L3
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.	Oppilas opettelee kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				

<p>T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa</p>	<p>S2</p>	<p>Harjoitellaan onnistumista ja epäonnistumista sekä häviämistä ja voittamista.</p> <p>Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p>	<p>Oppilas harjoittelee onnistumista ja epäonnistumista sekä häviämistä ja voittamista.</p> <p>Oppilas harjoittelee ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p>	<p>L2 L3 L6 L7</p>
<p>T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta</p>	<p>S2</p>	<p>Harjoitellaan noudattamaan yksinkertaisia sääntöjä yhteisissä peleissä ja leikeissä.</p> <p>Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p>	<p>Oppilas harjoittelee noudattamaan yksinkertaisia sääntöjä yhteisissä peleissä ja leikeissä.</p> <p>Oppilas harjoittelee toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p>	<p>L2 L6 L7</p>
<p>Psyykinen toimintakyky</p>				
<p>T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.</p>	<p>S3</p>	<p>Saadaan ja annetaan myönteistä palautetta ja kannustusta, jotta minäkuva liikkujana vahvistuu.</p> <p>Opetellaan luottamaan itseensä ja toimimaan itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Oppilas harjoittelee antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta.</p> <p>Oppilas oppii luottamaan itseensä ja toimimaan itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>L1 L2 L3</p>

<p>T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen</p> <p>ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja</p>	<p>S3</p>	<p>Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p> <p>Rohkaistaan harjoittelemaan uusia taitoja.</p>	<p>Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p> <p>Oppilas rohkaistuu harjoittelemaan uusia taitoja.</p>	<p>L1</p> <p>L2</p>
--	-----------	--	---	---------------------

2. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
2. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikunta- tehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1	Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä. Rohkaistaan heittäytymään liikuntatunnin tilanteisiin ja toimintaan. Liikutaan rytmin ja musiikin mukaan.	Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti ja ryhmissä. Oppilas liikkuu rytmin ja musiikin mukaan.	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien	S1	Harjoitellaan hahmottamaan omaa kehoa ja ympäröivää tilaa. Liikutaan huomioiden muut tilassa olevat.	Oppilas harjoittelee hahmottamaan omaa kehoa ja ympäröivää tilaa sekä liikkumaan huomioiden muut tilassa olevat. Oppilas harjoittelee käyttämään voimaa ja nopeutta liikuntatilanteisiin sopivalla tavalla.	L1 L3 L4

avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja		Opetellaan käyttämään voimaa ja nopeutta tarkoituksenmukaisesti; juostaan törmäämättä ja osataan pysähtyä, käytetään voimaa tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi erilaisten välineiden avulla.		
T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin -asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisessä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Kaikkia edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin -asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas kehittää liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisessä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas kehittää kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	L3
T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa	S1	Havainnoidaan omaa ympäristöä ja harjoitellaan säätelemään omaa toimintaa ympäristön turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen.	Oppilas havainnoi ympäristöä ja säätelee omaa toimintaa ympäristön turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen.	L3

ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä				
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	Harjoitellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Opetellaan noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia; esim. peseytyminen liikuntatunnin jälkeen, välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen.	Oppilas harjoittelee kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Oppilas harjoittelee noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia; esim. peseytyminen liikuntatunnin jälkeen, välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2	Harjoitellaan onnistumista ja epäonnistumista sekä häviämistä ja voittamista. Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.	Oppilas harjoittelee onnistumista ja epäonnistumista sekä häviämistä ja voittamista. Oppilas harjoittelee ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.	L2 L3 L6 L7
T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan	S2	Opetellaan noudattamaan yksinkertaisia sääntöjä yhteisissä peleissä ja leikeissä. Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa ja olemaan avuksi toisille tarvittaessa.	Oppilas harjoittelee noudattamaan yksinkertaisia sääntöjä yhteisissä peleissä ja leikeissä. Oppilas harjoittelee toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.	L2 L6 L7

vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta				
Psyykkinen toimintakyky				
T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työkentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaistamiseen	S3	<p>Annetaan ja saadaan myönteistä palautetta ja kannustusta, jotta minäkuva liikkujana vahvistuu.</p> <p>Opitaan luottamaan itseän ja harjoitellaan toimimaan itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan.</p>	<p>Oppilas harjoittelee antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta.</p> <p>Oppilas oppii luottamaan itseensä ja toimimaan itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaisesti.</p>	L1 L2
T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	S3	<p>Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p> <p>Rohkaistaan harjoittelemaan uusia taitoja</p>	<p>Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p> <p>Oppilas rohkaistuu harjoittelemaan uusia taitoja.</p>	L1 L2

3. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
3. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	Oppilas liikkuu aktiivisesti ja monipuolisesti. Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Harjaannutetaan ratkaisuntekötaitoja (<i>esim. peleissä ja leikeissä</i>).	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Oppilas harjoittelee ratkaisuntekötaitoja esim. peleissä ja leikeissä.	L1 L3 L4

<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas kehittää liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.</p>	<p>S1</p>	<p>Arvioidaan yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksia.</p> <p>Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>Oppilas arvioi yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksiaan.</p> <p>Oppilas oppii ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkityksen omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>L3</p>

		Fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä korostuvat nopeus ja liikkuvuus.		
T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.	S1	<p>Kerrataan selin- ja päinkellunnat sekä liukuminen.</p> <p>Harjoitellaan alkeisselkäuintia.</p> <p>Harjoitellaan krooliuinnin potkuja sekä myräuintia/krooliuintia.</p> <p>Harjoitellaan sukeltamista, hyppäämistä sekä veden polkemista uintisyvyisessä vedessä.</p>	<p>Oppilas kertaa selin- ja päinkellunnat sekä liukumisen.</p> <p>Oppilas harjoittelee alkeisselkäuintia.</p> <p>Oppilas harjoittelee krooliuinnin potkuja sekä myräuintia/krooliuintia.</p> <p>Oppilas harjoittelee sukeltamista, hyppäämistä sekä veden polkemista uintisyvyisessä vedessä.</p>	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.	S1	<p>Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.</p> <p>Opetellaan sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen</i>).</p>	<p>Oppilas opettelee kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.</p> <p>Oppilas opettelee sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen</i>).</p>	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				

<p>T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.</p>	<p>S2</p>	<p>Opetellaan onnistumaan ja epäonnistumaan sekä häviämään ja voittamaan.</p> <p>Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Harjoitellaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.</p>	<p>Oppilas harjoittelee onnistumista ja epäonnistumista sekä häviämistä ja voittamista.</p> <p>Oppilas harjoittelee ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Oppilas harjoittelee toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Oppilas harjoittelee auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.</p>	<p>L2 L3 L6 L7</p>
<p>T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.</p>	<p>S2</p>	<p>Harjoitellaan noudattamaan erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärretään reilun pelin periaate.</p>	<p>Oppilas harjoittelee noudattamaan erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärtämään reilun pelin periaate.</p>	<p>L2 L6 L7</p>
<p>Psyykinen toimintakyky</p>				
<p>T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.</p>	<p>S3</p>	<p>Harjoitellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertainen harjoitus, peli tai leikki opettajan ohjeen mukaan.</p> <p>Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	<p>Oppilas harjoittelee suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertaisen harjoituksen, pelin tai leikin opettajan ohjeen mukaan.</p> <p>Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	<p>L1 L2 L3</p>

<p>T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.</p>	<p>S3</p>	<p>Annetaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.</p> <p>Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p>	<p>Oppilas saa myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.</p> <p>Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p>	<p>L1 L2</p>
---	-----------	---	--	------------------

4. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
4.luokka				
<i>Fyysinen toimintakyky</i>				
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	Oppilas liikkuu aktiivisesti ja monipuolisesti. Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Harjaannutetaan ratkaisuntekötaitoja (<i>esim. peleissä ja leikeissä</i>).	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Oppilas harjoittelee ratkaisuntekötaitoja esim. peleissä ja leikeissä.	L1 L3 L4

<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas kehittää liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.</p>	<p>S1</p>	<p>Arvioidaan yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksia.</p> <p>Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>Oppilas arvioi yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksiaan.</p> <p>Oppilas oppii ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkityksen omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>L3</p>

		Fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä korostuvat nopeus ja liikkuvuus.		
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.	S1	<p>Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.</p> <p>Opetellaan sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen</i>).</p>	<p>Oppilas opettelee kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita.</p> <p>Oppilas opettelee sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia (esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen).</p>	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	<p>Osataan onnistua ja epäonnistua sekä hävitä ja voittaa.</p> <p>Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Opetellaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.</p>	<p>Oppilas osaa onnistua ja epäonnistua sekä hävitä ja voittaa.</p> <p>Oppilas harjoittelee ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Oppilas harjoittelee toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Oppilas harjoittelee auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.</p>	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	Noudatetaan erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärretään reilun pelin periaate.	Oppilas noudattaa erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärtää reilun pelin periaatteen.	L2 L6 L7

Psyykkinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.	S3	<p>Harjoitellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertainen harjoitus, peli tai leikki opettajan ohjeen mukaan.</p> <p>Harjoitellaan pitkäjänteiseen ponnisteluun oman tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	<p>Oppilas harjoittelee suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertaisen harjoituksen, pelin tai leikin opettajan ohjeen mukaan.</p> <p>Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	<p>Annetaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.</p> <p>Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p>	<p>Oppilas saa myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.</p> <p>Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.</p>	L1 L2

5. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
5. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	<p>Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	<p>Oppilas liikkuu aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa sekä harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja esim. erilaisissa pelitilanteissa.	<p>Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa.</p> <p>Oppilas harjaannuttaa havainto- ja ratkaisuntekotaitoja esim. peleissä ja leikeissä.</p>	L1 L3 L4

<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas kehittää liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisissä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas harjoittelee edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.</p>	<p>S1</p>	<p>Harjoitellaan oman fyysisen toimintakyvyn itsenäistä arviointia.</p> <p>Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>Oppilas harjoittelee oman fyysisen toimintakyvyn itsenäistä arviointia.</p> <p>Oppilas ymmärtää fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkityksen omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>L3</p>

		Fyysisiä ominaisuuksia (nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys) kehitetään monipuolisesti.	Oppilas harjoittelee kehittämään monipuolisesti fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys).	
T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.	S1	Harjoitellaan rinta- tai vapaauintia hengitysrytmin kanssa kokonaissuorituksena. Harjoitellaan hengenpelastustaitoja.	Oppilas harjoittelee rinta- tai vapaauintia hengitysrytmin kanssa kokonaissuorituksena. Oppilas harjoittelee hengenpelastustaitoja.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.	S1	Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Opetellaan toimimaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat huomioiden (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen, hygieniasta huolehtiminen</i>).	Oppilas oppii kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Oppilas oppii toimimaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaan turvallisuusnäkökohdat huomioiden (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen, hygieniasta huolehtiminen</i>).	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Opetellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.	Oppilas oppii ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Oppilas harjoittelee toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Oppilas oppii auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita	L2 L3 L6 L7

		Opetellaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.		
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	Harjoitellaan reilun pelin periaatteen soveltamista erilaisissa tilanteissa. Opetellaan kantamaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas harjoittelee reilun pelin periaatteen soveltamista erilaisissa tilanteissa. Oppilas oppii kantamaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L2 L6 L7
Psyykkinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.	S3	Opetellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan harjoitus, peli tai leikki itsenäisesti opettajan ohjeen mukaan. Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertaisen harjoituksen, pelin tai leikin opettajan ohjeen mukaan. Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	Annetaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa.	Oppilas saa myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta. Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä. Oppilas arvioi omia liikuntakokemuksiaan ja toimintaansa.	L1 L2

6. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
6. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	Oppilas liikkuu aktiivisesti ja monipuolisesti. Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4

<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Vahvistetaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Vahvistetaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja sovelletaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas vahvistaa staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen.</p> <p>Oppilas vahvistaa liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen.</p> <p>Oppilas soveltaa kaikkia edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.</p>	<p>S1</p>	<p>Vahvistetaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Edellä mainittuja taitoja sovelletaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>Oppilas vahvistaa välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen.</p> <p>Oppilas soveltaa edellä mainittuja taitoja eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominai-</p>	<p>S1</p>	<p>Opetellaan arvioimaan ohjatusti omaa fyysistä toimintakykyä.</p> <p>Opetellaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille.</p>	<p>Oppilas oppii ohjatusti arvioimaan omaa fyysistä toimintakykyään.</p>	<p>L3</p>

suuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa.		Fyysisiä ominaisuuksia (nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys) harjoitellaan ohjatusti monipuolisesti.	Oppilas ymmärtää fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkityksen omalle hyvinvoinnille. Oppilas harjoittelee kehittämään monipuolisesti fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys).	
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.	S1	Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Opetellaan toimimaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat huomioiden (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen, hygieniasta huolehtiminen</i>).	Oppilas oppii kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Oppilas oppii toimimaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaan turvallisuusnäkökohdat huomioiden (esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen, hygieniasta huolehtiminen).	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Opetellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Opetellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Opetellaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.	Oppilas oppii ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Oppilas osaa toimia kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Oppilas oppii auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita	L2 L3 L6 L7

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	Opetellaan soveltamaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa. Opetellaan kantamaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas oppii soveltamaan reilun pelin periaatteita erilaisissa tilanteissa. Oppilas oppii kantamaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L2 L6 L7
Psyykkinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.	S3	Opetellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti harjoitus, peli tai leikki opettajan ohjeen mukaan. Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertaisen harjoituksen, pelin tai leikin opettajan ohjeen mukaan. Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	Annetaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	Oppilas saa myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta. Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä. Oppilas arvioi omia liikuntakokemuksiaan ja toimintaansa.	L1 L2

7. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
7. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	Oppilas liikkuu liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tekee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4

T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Kehitetään tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	Oppilas kehittää tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	L3
T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Kehitetään välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistetään ja sovelletaan niitä useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistää ja soveltaa niitä useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Opitaan arvioimaan ohjatusti omaa fyysistä toimintakykyä. Ymmärretään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti arvioidun pohjalta fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	Oppilas oppii ohjatusti arvioimaan omaa fyysistä toimintakykyään. Oppilas ymmärtää fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitystä omalle hyvinvoinnille. Oppilas harjoittelee ohjatusti arvioidun pohjalta fyysisiä ominaisuuksiaan kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	L3
T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Harjoitellaan monipuolisesti vesiliikuntaa.	Oppilas vahvistaa ja harjoittaa vesiliikuntaitojaan monipuolisesti.	L3

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	<p>Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita.</p> <p>Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.</p>	<p>Oppilas kuuntelee ja noudattaa annettuja ohjeita.</p> <p>Oppilas toimii yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.</p>	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	<p>Opetellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita.</p>	<p>Oppilas oppii ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Oppilas osaa toimia kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Oppilas auttaa ja kannustaa muita oppilaita.</p>	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa.	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita erilaisissa tilanteissa.	L2 L6 L7

		Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas kantaa vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	
Psyykinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas toimii itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Oppilas ponnistelee pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.	Oppilas kehittää liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Oppilas oppii antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.	L1 L2

		Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	Oppilas osaa arvioida omia liikuntakokemuksiaan ja toimintaansa osana itsearviointia.	
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	Oppilas pohtii fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	Oppilas kokeilee ja tutustuu eri liikuntamuotoihin mahdollisuuksien mukaan (<i>hyödyntäen esim. Mihi-toimintaa</i>). Oppilas pohtii omaa kiinnostuneisuuttaan eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	L1 L3

8. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
8. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	<p>Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	<p>Oppilas liikkuu liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tekee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4

<p>T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa</p>	<p>S1</p>	<p>Kehitetään tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.</p>	<p>Oppilas kehittää tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.</p>	<p>L3</p>
<p>T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa</p>	<p>S1</p>	<p>Kehitetään välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistetään ja sovelletaan niitä useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.</p>	<p>Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistää ja soveltaa niitä useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.</p>	<p>L3</p>
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta</p>	<p>S1</p>	<p>Opetellaan arvioimaan ohjatusti omaa fyysistä toimintakykyä (<i>esim. valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seuranta- järjestelmän Move!:n avulla</i>).</p> <p>Pohditaan fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitystä omalle hyvinvoinnille.</p> <p>Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.</p>	<p>Oppilas oppii ohjatusti arvioimaan omaa fyysistä toimintakykyään (<i>esim. valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seuranta- järjestelmän Move!:n avulla</i>).</p> <p>Oppilas pohtii fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitystä omalle hyvinvoinnille.</p> <p>Oppilas harjoittaa ohjatusti fyysisiä ominaisuuksiaan kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.</p>	<p>L3</p>

T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Harjoitellaan vesiliikuntaa, pelastautumis- ja vedestä pelastamistaitoja.	Oppilas vahvistaa ja harjoittaa vesiliikuntaa sekä pelastautumis- ja vedestä pelastamistaitojaan.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita. Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.	Oppilas kuuntelee ja noudattaa annettuja ohjeita. Oppilas toimii yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Osataan ilmaista omia tunteita toiset huomioon ottaen. Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita.	Oppilas oppii ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Oppilas osaa toimia kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Oppilas auttaa ja kannustaa muita oppilaita.	L2 L3 L6 L7

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	<p>Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa.</p> <p>Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	<p>Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita erilaisissa tilanteissa.</p> <p>Oppilas kantaa vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	<p>Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan.</p> <p>Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	<p>Oppilas toimii itsenäisesti annetun ohjeen mukaan.</p> <p>Oppilas ponnistelee pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.</p>	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta.	<p>Oppilas kehittää liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Oppilas oppii antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta.</p> <p>Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.</p>	L1 L2

		<p>Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.</p> <p>Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.</p>	<p>Oppilas osaa arvioida omia liikuntakokemuksiaan ja toimintaansa osana itsearviointia.</p>	
<p>T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille</p>	S3	<p>Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.</p>	<p>Oppilas pohtii fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.</p>	L3
<p>T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia</p>	S3	<p>Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>).</p> <p>Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.</p>	<p>Oppilas kokeilee ja tutustuu eri liikuntamuotoihin mahdollisuuksien mukaan (<i>hyödyntäen esim. Mihi-toimintaa</i>).</p> <p>Oppilas pohtii omaa kiinnostuneisuuttaan eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.</p>	L1 L3

9. luokka

LIIKUNTA

Tavoitteet	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
9. luokka				
Fyysinen toimintakyky				
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	<p>Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	<p>Oppilas liikkuu liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti.</p> <p>Oppilas kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.</p>	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	Oppilas hahmottaa omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tekee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4

T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Osataan käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	L3
T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Osataan käyttää tarkoituksenmukaisesti liikuntavälineitä sekä yhdistää ja soveltaa käsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osaa käyttää liikuntavälineitä tarkoituksenmukaisesti sekä yhdistää ja soveltaa käsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Osataan arvioida omaa fyysistä toimintakykyä. Ymmärretään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	Oppilas osaa arvioida omaa fyysistä toimintakykyään. Oppilas ymmärtää fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkityksen omalle hyvinvoinnille. Oppilas harjoittaa fyysisiä ominaisuuksiaan kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	L3
T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Kehitetään taitoa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.	Oppilas vahvistaa uima- ja vesipelastustaitojaan.	L3

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	<p>Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita.</p> <p>Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.</p>	<p>Oppilas kuuntelee ja noudattaa annettuja ohjeita.</p> <p>Oppilas toimii yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.</p>	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky				
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	<p>Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita.</p>	<p>Oppilas oppii ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen.</p> <p>Oppilas osaa toimia kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa.</p> <p>Oppilas auttaa ja kannustaa muita oppilaita.</p>	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa.	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita erilaisissa tilanteissa.	L2 L6 L7

		Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas kantaa vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	
Psyykinen toimintakyky				
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas toimii itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Oppilas ponnistelee pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.	Oppilas kehittää liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Oppilas oppii antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Oppilas kokeilee omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä.	L1 L2

		Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	Oppilas osaa arvioida omia liikuntakokemuksiaan ja toimintaansa osana itsearviointia.	
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	Oppilas pohtii fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	Oppilas kokeilee ja tutustuu eri liikuntamuotoihin mahdollisuuksien mukaan (<i>hyödyntäen esim. Mihi-toimintaa</i>). Oppilas pohtii omaa kiinnostuneisuuttaan eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	L1 L3

KOTITALOUS

7. luokka

KOTITALOUS

				
Tavoitteet 7. luokka	S	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	L
Käytännön toimintataidot				
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista.	Oppilas oppii suunnittelemaan, tekemään ja arvioimaan työtehtävänsä. Oppilas osaa soveltaa koulussa oppimaansa kotitehtävien avulla.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1 S2	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin.	Oppilas osaa suunnitella ja valmistaa erilaisia aterioita ja ymmärtää, että estetiikalla on merkitystä. Oppilas ymmärtää, että työtehtäviä voi toteuttaa monella eri tavalla.	L2 L3

<p>T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävasti ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja ottamalla huomioon paikallisia, alueellisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita.</p> <p>Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti.</p> <p>Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.</p> <p>Harjoitellaan asioimista kuluttajina.</p> <p>Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan.</p>	<p>Oppilas osaa valita ja käyttää raaka-aineita ja materiaaleja taloudellisesti, ympäristöystävällisesti ja hyvinvoinnin huomioiden.</p> <p>Oppilas kehittää taitojaan kuluttajana.</p>	<p>L3 L4 L5 L7</p>
<p>T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana</p>	<p>S1 S2</p>	<p>Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä.</p> <p>Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.</p>	<p>Oppilas toimii aikataulussa ja harjaantuu työskentelemään siististi ja järjestelmällisesti.</p>	<p>L1 L3 L6</p>
<p>T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokatur-</p>	<p>Oppilas osaa työskennellä hygieenisesti ja turvallisesti.</p>	<p>L3 L5 L7</p>

käytettävissä oleviin voimavaroihin		vallisuuden, ruokaketjun, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Arvioidaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.	Oppilas ymmärtää ergonomian merkityksen.	
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot				
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Pohditaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin.	Oppilas osaa kuunnella muita. Oppilas osaa keskustella ja tuoda esille omia mielipiteitään suunnittelu- ja työtilanteissa	L1 L2 L6 L7
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1 S2 S3	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat.	Oppilas tiedostaa erilaisten perheiden arki- ja juhlatapoja. Oppilas osaa antaa esimerkkejä erilaisista perheistä ja oman kodin perinteistä.	L2 L3
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.	Oppilas oppii työskentelemään osana ryhmää. Hän oppii sopimaan työtehtävien tasapuolisesta jakamisesta ja kantamaan vastuun omasta työstään.	L3 L6 L7

<p>T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä.</p> <p>Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.</p> <p>Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä.</p>	<p>Oppilas tiedostaa oman perheen ruoka- ja tapakulttuurin.</p> <p>Oppilas oppii hyviä ruokailutapoja ja vuorovaikutustilanteissa toimimista. Oppilas kykenee huomioimaan muut.</p>	<p>L2 L6 L7</p>
<p>Tiedonhallintataidot</p>				
<p>T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Perehdytään kodin teknologisoituvaan arkeen ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen kotitalouden toiminnassa.</p> <p>Harjoitellaan asioimista kuluttajana.</p> <p>Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.</p>	<p>Oppilas oppii etsimään kotitalouteen liittyviä tietoja ja vertailemaan niitä.</p>	<p>L1 L4</p>
<p>T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti.</p>	<p>Oppilas tunnistaa tyypillisiä kotitalouden merkkejä ja symboleja sekä osaa hyödyntää niitä arjessa.</p>	<p>L4</p>

<p>T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.</p>	<p>Oppilas tunnistaa erilaisia kotitalouden palveluita ja niiden mahdollisuuksia arkielämässä.</p> <p>Oppilas osaa soveltaa tietoja ja taitoja arjen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.</p>	<p>L1</p>
<p>T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Harjoitellaan asioimista kuluttajana.</p> <p>Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.</p>	<p>Oppilas osaa lajitella kodin jätteitä ja vähentää niiden syntymistä.</p> <p>Oppilas oppii huomioimaan ympäristö- ja kustannusasioita.</p>	<p>L1 L7</p>